

پنج سوال و جواب درباره کاکتوس‌ها

داستان خار و گل

مینا نوری

خبرنگار

یک قانون نانوشته درباره کاکتوس‌ها وجود دارد؛ آن هم این که اگر شما اهل گل و گیاه باشید، در خانه‌تان حتما کاکتوس پیدا می‌شود. اگر هم چندان علاقه و استعدادی به پرورش گیاه نداشته باشید باز هم احتمالا در خانه‌تان کاکتوس پیدا می‌شود.

واقعیت این است که کاکتوس در بیشتر خانه‌ها و محیط‌های کاری وجود دارد.

کاکتوس گیاه مقاوم، کم‌آزار، معمولا کم‌حجم و زیبایی است که هم به زیباتر شدن محیط کمک می‌کند و هم نیاز به توجه دائمی ندارد.

کاکتوس‌ها انواع مختلفی دارند و با هر سلیقه‌ای که داشته باشید، می‌توانید یکی‌شان را انتخاب کنید. اما به خاطر ظاهر متفاوت این گیاه با بقیه گلدان‌ها گاهی سوال‌های ظاهرا بدیهی درباره آن پیش می‌آید که شاید جوابش را ندانیم.

کاکتوس‌ها گل می‌دهند؟

بله کاکتوس‌ها از جمله گیاهان گلدار هستند. فقط باید شرایط برای گلدهی آنها فراهم باشد. کاکتوس همان‌طور که جان‌سخت‌تر از گیاهان دیگر است و به این زودی‌ها از پا در نمی‌آید، به این راحتی‌ها هم گل نمی‌دهد. اولین شرط گل دادن کاکتوس این است که به سن گلدهی رسیده باشد. در واقع کاکتوس‌ها هم مثل سایر جانداران برای گل دادن باید به سن بلوغ رسیده باشند. این سن در انواع کاکتوس‌ها متفاوت است.

بعضی هایشان در سه سالگی گل می‌دهند و بعضی‌ها هم در ۲۵ سالگی! حتی کاکتوس‌هایی هستند که در ۶۰ سالگی به سن بلوغ می‌رسند و گل می‌دهند. اگر می‌خواهید کاکتوسی که می‌خرید حتما گل بدهد، بهتر است ژمینو کالیسیوم بخرید که بعد از دو سال گل می‌دهد یا مثلا مامیلاریا کارمنا و مامیلاریا النگاتای که بعد از سه سال گل خواهد داد. علاوه بر این کاکتوسی که قرار است گل بدهد باید خواب زمستانی مناسبی داشته باشد. این خواب در پاییز و زمستان اتفاق می‌افتد. در این زمان دمای محیط باید بین ۷ تا ۱۰ درجه سانتی‌گراد باشد تا گیاه بخوابد. یادتان باشد دما نباید پایین‌تر برود تا گیاه یخ نزند. از طرف دیگر کاکتوس موقع خواب احتیاج به کوددهی ندارد. آبیاری آن هم ماهی یک‌بار است، فقط برای این که گیاه یخ نزند. البته این همه ماجرا نیست. برای این که بتوانید گل‌های زیبای کاکتوس را ببینید باید به نور، آبیاری و خاک آن هم توجه کنید.

کاکتوس‌ها می‌میرند؟

حالا درست است که کاکتوس است و به نسبت بقیه گیاهان به توجه کمتری نیاز دارد اما بالاخره کاکتوس‌ها هم اگر به امان خدا رها شوند از پا در می‌آیند. ۸۰ درصد مرگ کاکتوس‌ها به خاطر بیماری‌های قارچی است. رطوبت زیاد، تهویه نامناسب و گلدان همسایه بیمار می‌تواند کاکتوس را هم آلوده کند. یک عامل مهم دیگر در مرگ کاکتوس‌ها آبیاری زیاد آنهاست. وقتی کف گلدان سوراخ نباشد و آب زیادی به گیاه داده شود، پوسیدگی ریشه و تنه و مرگ کاکتوس را به دنبال خواهد داشت. از طرف دیگر آبیاری بسیار کم هم کاکتوس را از بین می‌برد. وقتی آبیاری بسیار کم باشد ریشه‌ها از بین می‌رود و دیگر هر چقدر بعد به آن آب بدهید فایده‌ای نخواهد داشت؛ چون ریشه‌ای وجود ندارد که بخواهد آب را جذب کند. خاک نامناسب، نور بسیار کم و از آن طرف نور بسیار زیاد (مخصوصا تابش مستقیم آفتاب در تابستان) هم گیاه را آزار می‌دهد. دمای بالاتر از ۵۰ درجه بافت‌های داخل گیاه را از بین می‌برد و دمای زیر ۵ درجه هم باعث یخ‌زدن بافت‌های داخلی می‌شود و در نهایت مرگ کاکتوس را به دنبال خواهد داشت.

کاکتوس را می‌شود قلمه زد؟

قلمه‌زدن یعنی از طریق برگ یا شاخه یا بدنه گیاه آن را در محیط دیگری تکثیر کنیم. احتمالا زیاد دیده‌اید که برگ گیاهان را در آب بگذارند تا ریشه بدهد و قلمه بزند اما کمتر کسی در خانه به فکر قلمه‌زدن کاکتوس‌ها می‌افتد. بهترین زمان برای قلمه‌زدن کاکتوس اوایل تابستان است. برای این کار باید از چند روز قبل گیاه را آبیاری کنید تا آب به میزان مناسبی در بافت‌های گیاه وجود داشته باشد. بعد بخشی از گیاه را که بیشتر از یک سال سن دارد انتخاب کنید و با یک چاقوی تیز آن را جدا کنید. حالا گیاه بریده شده را در جای خنک و به دور از نور مستقیم آفتاب قرار دهید تا بخشی که جدا شده خشک شود و پینه ببندد. این زمان باتوجه به نوع کاکتوس می‌تواند سه تا پنج روز طول بکشد. یادتان باشد اگر بلافاصله بعد از بریدن، گیاه را بکارید بر اثر بیماری‌های قارچی ممکن است از بین برود. بعد از پینه بستن، گیاه را در خاک مناسب بکارید تا ریشه بزند. نکته آخر هم این که تا زمانی که هنوز ریشه نزنده آن را در معرض نور مستقیم خورشید قرار ندهید.

کاکتوس‌ها را می‌توان در باغچه کاشت؟

ما همیشه کاکتوس‌ها را در گلدان دیده‌ایم. کمتر پیش آمده در پارکی، بوستانی، باغچه‌ای چشم‌مان به کاکتوس خورده باشد. در اینترنت احتمالا عکس کاکتوس‌ها در محیط‌های عمومی و فضاهای باز خارجی را بیشتر دیده‌ایم. خانه اصلی و اولیه کاکتوس‌ها قاره آمریکاست و تفاوت در تابش نور خورشید باعث می‌شود که در آن مناطق گیاه به راحتی در فضای باز زندگی کند. آب و هوای آن کشورها از نظر رطوبت و میزان بارندگی و نور خورشید برای رشد کاکتوس مناسب‌تر است. البته اینجا هم می‌شود کاکتوس را در باغچه کاشت. فقط در دسرسر کمی بیشتر است و گیاه نیاز به مراقبت زیادی دارد. یکی از این مراقبت‌ها حفاظت گیاه در برابر نور مستقیم خورشید است.

به کاکتوس دیر به دیر آب بدهیم؟

یک قانون کلی برای آبیاری کاکتوس‌ها وجود ندارد. این که بعضی‌ها می‌گویند هفته‌ای یک بار و بعضی‌ها می‌گویند دو هفته یک بار هم جواب درستی نیست. هر نوع کاکتوسی نیاز به یک مقدار مشخصی آب دارد و تازه گلدان، نور، خاک و رطوبت هم از دیگر عوامل دخیل در آبیاری این گیاهند. مثلا کاکتوس‌هایی که در شمال کشور هستند به خاطر رطوبت بیشتر نیاز به آبیاری کمتری دارند. باز آبیاری همین کاکتوس‌های شمالی در طول سال متفاوت است؛ یعنی در ماه‌های گرم سال نیاز به آبیاری بیشتری نسبت به ماه‌های سرد سال دارند. مجموعا بهتر است سه روز بعد از این که خاک کاکتوس شما خشک شد این گیاه را آبیاری کنید. در هر نوبت هم باید مقداری به گیاه آب بدهید که تمام خاک گلدان خیس شود.